

Arthur Conan Doyle

Země mlhy

VOLVOX GLOBATOR 2011

Země mlhy / Arthur Conan Doyle
volvox globator 2011

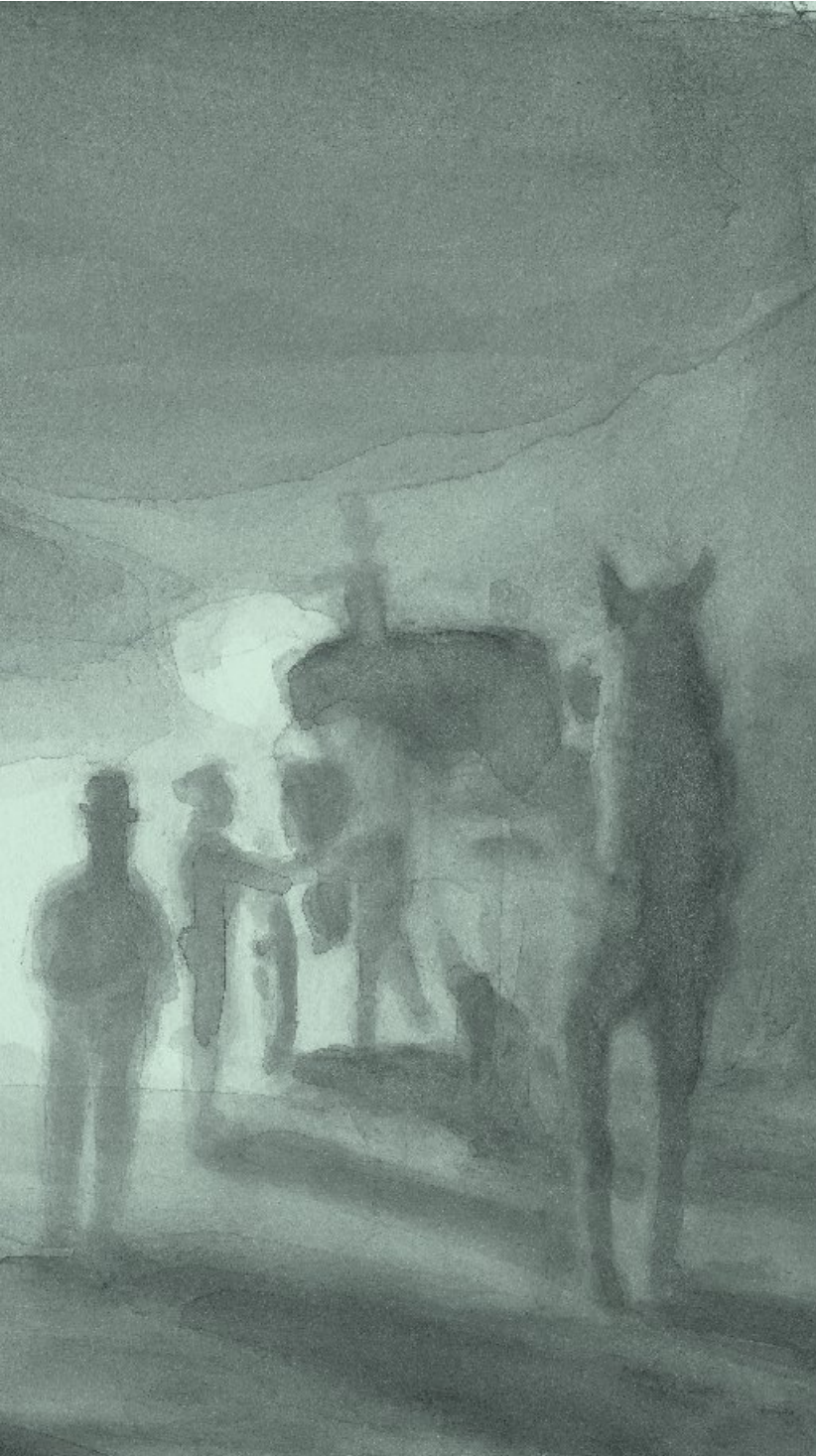

Země mlhy

ARTHUR CONAN DOYLE

Přeložil Karel Weinfurter

Translations © Karel Weinberger
Illustrations © Pavel Trnka, 2011

ISBN 978-80-7207-808-0

ISBN 978-80-7207-996-4 (pdf)
ISBN 978-80-7207-995-7 (epub)

PŘEDMLUVA PŘEKLADATELE

Slavný anglický spisovatel Arthur Conan Doyle, velmi dobře známý našemu čtenářstvu svými důmyslnými a často fantasticky zabarvenými povídkami a romány, tvůrce nesmrtelné detektivní postavy Sherlocka Holmese a jiných hrdinů a hrdinek, nezapomenutelných každému čtenáři, přesvědčil se v letech válečných o pravdivosti spiritualismu. Obdržel prostřednictvím některých velmi spolehlivých médií důkazy o možnosti styků se zemřelými. Tyto důkazy vyvrcholily projevením se autorova syna, který jako důstojník anglické armády padl. Sir A. Conan Doyle obdržel mimo jiné také přesnou fotografii svého padlého syna a později se mu podařilo mluvit s tímto duchem zhmotnělým. Duch jeho syna podal mnohé důkazy o své totožnosti a to našeho autora přesvědčilo nezvratně o pravdách spiritualistických. Veřejně se přiznal k tomuto svému přesvědčení a počal ve prospěch spiritualismu pracovat.

Conan Doyle vykonal několik propagačních cest do Ameriky a Austrálie a všude přednášel o této vědě s ohromným úspěchem. Nelze se divit, neboť Conan Doyle je spisovatelem světového jména a jeho důvtip a prozíravost jsou již samy o sobě zárukou, že v jeho zkušenostech není a nebylo nějakých sebeklamů nebo možných podvodů.

V dopise uveřejněném v předním londýnském listě praví, že vše, co je v této knize líčeno z pokusů a zjevů spiritualistických, se zakládá na skutečnostech, které sám autor zažil, viděl a že jen osoby a místa jsou zaměněny.

Nebude nezajímavé podotknout, že čtenář se v tomto románě setká s osobami dobře známými z knihy a filmu „Ztracený svět“, které též u nás způsobily nebývalou sensaci. Je tu profesor Challenger, je tu novinář Malone, je tu také profesor Summerlee – vlastně jeho duch –, neboť učenec zatím zemřel.

Na některých místech jsem připojil poznámky a vysvětlivky pro čtenáře, kteří nejsou dosud zasvěceni do tajů

neviditelných říší. Bylo to pro mě snadné, poněvadž jako badatel ve psychismu a okultismu jsem sám získal mnoho zkušeností, které jsem z části také uložil ve svých spisech okultního obsahu. Po vlastní třicetileté práci v tomto směru si o to víc vážím knihy, jako je tato, a přál bych si jen, aby se dostala do rukou každého českého spiritisty a vůbec každého nepředpojatého čtenáře, neboť tu běží o věci nejdůležitější, o trvání lidského života po smrti.

Karel Weinfurter

Slavného profesora Challengera bylo – velmi nevhodně a nedokonale – zneužito v románu. Jeden odvážný spisovatel ho umístil do nemožných a romantických situací, aby viděl, jak na to bude reagovat. A on reagoval podáním žaloby, dále marnou žádostí, aby kniha byla potlačena, výtržností na Sloane Street, dvěma osobními útoky a konečně ztratil svoje místo jako profesor fyziologie na londýnské vysoké škole pro studium subtropické hygieny. Jinak přešla tato věc mnohem klidněji, než bylo očekáváno.

Ale profesor ztratil také něco ze svého bývalého ohně. Jeho obrovská ramena byla teď trochu sehnuta. Mezi černými vousy ve tvaru lopaty jevíly se šedé nitky, jeho oči byly méně útočné, úsměv byl méně domýšlivý, a hlas byl sice právě tak hrozný jako jindy, ale nebyl již tak pohotový, aby svým řevem umlčel každý odpor. Profesor byl však přesto nebezpečný, jak vědělo celé jeho okolí. Sopka nebyla vyhaslá a neustálé rachočení hrozilo novým výbuchem. Musil se ještě od života mnohému učit a při tomto učení byl teď profesor méně nesnášenlivý.

Změna, která se s ním stala, počínala určitým datem. Bylo to úmrtí jeho manželky. Tato ženuška úplně získala srdce tohoto velkého muže. Věnoval jí veškerou něhu a jiné rytířské vlastnosti, jaké jen mohou silní lidé mít pro slabé. Tím, že ve všem povolovala, získala vše, jak to dovede jen žena plná taktu a roztomilé povahy. A když náhle zemřela na prudký zánět plic po chřipce, tu se její muž zapotácel a klesl. Vstal sice nanovo, usmívaje se lítostivě, jako boxer, který obdržel ránu, ale s ochotou vybojovat s Osudem ještě několik kol. Ale úplně se změnil, a kdyby nebylo pomoci ze strany jeho dcery Enidy a jejího kamarádství, nebyl by se snad nikdy vzpamatoval z oné rány. Byla to jeho dcera

Enida, která ho se zchytralostí a důmyslem dovedla vlákat do všech možných věcí, které probouzely jeho bojovnou povahu a uváděly jeho mysl v zuřivost, takže nakonec žil zase více v přítomnosti a ne v minulosti. Jenom tehdy, když viděla otce v ohnivém sporu, násilného vůči novinářům a všeobecně urážlivého ke všemu okolí, cítila, že je opravdu na dobré cestě k uzdravení.

Enida Challengerová byla pozoruhodná dívka a zaslouhovala by vlastně zvláštní kapitolu. Ve svém vzezření, s černými vlasy po otci a modrýma očima, jakož i svěží pletí po matce, byla nápadná, ne-li krásná. Byla povahy klidné, ale velmi silné. Již od svého dětství se musila budto stavět proti svému otci, nebo se podrobit, aby byla rozdrčena a aby se stala pouhým automatem, poháněným jeho silnými prsty. Byla dost silná, aby si před jeho hněvivými náladami dovedla zachovat vlastní půdu, a sice způsobem laskavým a pružným, který se zase uplatňoval, když přešly. V poslední době však pro ni byl onen nepřetržitý tlak příliš nesnesitelný a tak se ho hleděla zbavit, hledajíc si nějaké vlastní zaměstnání. Někdy prováděla jisté zvláštní práce pro londýnský tisk a konala je takovým způsobem, že její jméno vešlo ve známost na Fleet Street.* K nalezení tohoto východiska jí značně pomohl jeden starý přítel jejího otce – a snad také dobrý známý čtenáře – pan Edward Malone z Daily Gazette.

Malone byl dosud stejným siláckým Irčanem, který kdysi vyhrál mezinárodní pohár v rugby, ale i jeho život poněkud stlačil a učinil z něho člověka skromnějšího a rozvážnějšího. Vzdal se mnohého, když nadobro odkládal svoje fotbalové boty. Možná, že jeho svaly poněkud ochably a jeho šlachy ztuhly, ale jeho duše byla hlubší a ve větší činnosti. Chlapec byl mrtev, ale zrodil se muž. Osobně se změnil jenom málo, ale měl silnější vousy, záda měl poněkud ohnutá a na čele se mu objevilo několik rýh, svědčících o hlubokém myšlení. Poválečné

* Londýnská hlavní třída, na které jsou redakce předních deníků. Pozn. překl.

poměry a problémy nového světa na něm zanechaly svoje stopy. Jinak se dopracoval jistého jména v žurnalistice a v jisté míře též v literatuře. Byl dosud svobodný, ač byli někteří lidé, kteří se domnívali, že tento jeho stav silně kolísá a že malé, bílé prstíky slečny Enidy Challengerové by jej mohly změnit. Jisté bylo, že oba byli dobrými kamarády.

Byl nedělní večer v měsíci říjnu a světla se právě počínala míhat skrze mlhu, která od časného jitra obklopovala celý Londýn. Byt profesora Challengeera ve Victoria West Gardens byl ve třetím patře a mlha jako by hustě spočívala na samých oknech a tichý bzukot zmírněného nedělního provozu přicházel nahoru z neviditelné třídy, která se rýsovala pouze rozptýlenými skvrnami kalných světel. Profesor Challenger seděl u krbu, natahuje k ohni svoje tlusté, poněkud zkřivené nohy a jeho ruce vězely hluboko v kapsách jeho spodků. Jeho oděv jevil trochu výstřednosti geniálních lidí, neboť měl na sobě košili s volným límečkem, hedvábnou vázanku kaštanové barvy s velikým uzlem a černý smoking ze sametu, který mu zároveň s jeho splývajícími vousy dodával vzezření nějakého staršího bohéma – umělce. Po jeho boku seděla jeho dcera, připravená k odchodu. Měla na hlavě miskovitý klobouk, černý oděv s krátkou sukničkou a všechny jiné módní vynálezy, kterými se ženám podařilo deformovat přírodní krásy. Zatím Malone, s kloboukem v ruce, čekal u okna.

„Myslím, že bychom již měli jít, Enido. Je již skoro sedm hodin!“ pravil Malone.

Oba totiž psali společně články do novin o londýnských náboženských sektách a každého nedělního večera se scházeli, aby vyhledali nějakou novou a získali tak rukopis pro nedělní Gazetteu.

„Počíná se to teprve o osmé, Tedy,* máme ještě spoustu času.“

„Usedněte, pane! Usedněte!“ zahučel Challenger a počal se tahat za vousy na bradě, což bylo jeho zvykem,

* Zdrobnělé Edward. Pozn. překl.

když byl ve špatné náladě. „Nic mne tak nerozčiluje, jako když mně někdo stojí za zády. Je to zbytek atavismu* a strach před nějakou dýkou – ale existuje to dosud! Tak je to dobře! Pro Boha, odložte také klobouk! Vypadáte, jako byste chtěl včas stihnout vlak!“

„To již tak přináší novinářský život,“ pravil Malone.

„Když se nám nepodaří onen věčný vlak zastihnout, zůstaneme na holičkách. I Enida to začíná chápat. Avšak jak pravíte, máme přece jen dost času!“

„Kam až jdete?“ tázal se Challenger.

Enida se podívala do malého zpravodajského zápisníku.

„Byli jsme již v sedmi církvích. Byli jsme ve Westminsterském opatství, kde je bohoslužba ve formách nejmalebnějších, pak u Svaté Agáty, kde je Vysoká církev, a na Tudorském náměstí, kde je Nízká. Pak jsme byli ve westminsterské katedrále, kde jsou katolíci, v Endell Street, kde jsou presbyteriáni, a na Gloucesterském náměstí, kde jsou unitáři. Ale dnešního večera se chceme pokusit o něco nového. Navštívíme spiritualisty.“

Challenger zafuněl jako rozhněvaný buvol.

„A příští týden půjdete do blázince, jak se domnívám,“ řekl. „Nechcete mně snad namluvit, Malone, že ti duchaři mají svoji vlastní církev?“

„Již jsem se o tom přesvědčil,“ odpověděl Malone.

„Vždycky si opatřím fakta a čísla, než se pustím do nějaké práce. Oni mají ve Velké Británii přes čtyři sta úředně zapsaných chrámů.“**

Challengerovo zafunění znělo teď jako od celého stáda buvolů.

„Zdá se mi, že lidská pošetilost a důvěřivost nemá opravdu hranic. Homo sapiens! Homo idioticus!*** A ke komu se modlí – k duchům?“

„Nuže, to právě chceme zjistit. Myslím, že z toho bude nějaký článek. Nemusím vás ujišťovat, že úplně sdílím vaše názory, ale v posledních dnech jsem několikrát

* Vlastnost zděděná po prapředcích. Pozn. překl.

** Tyto údaje se zakládají na pravdě. V Anglii a Americe nazývají spiritualisté domy svých schůzek chrámy. Pozn. překl.

*** Tj. člověk rozumný, člověk blbý. Pozn. překl.

mluvil s doktorem Atkinsonem z nemocnice St. Mary. Víte, že jeho pověst jako lékaře začíná narůstat.“

„Slyšel jsem o něm – jeho oborem jsou choroby mozko-míchové.“

„Ano, to je on. Je to rozumný muž a je považován v psychickém badání za autoritu – tak totiž nazývají teď novou vědu, která se obírá těmito předměty.“

„Tak – vědu!“

„Nu, tak tomu říkají! Zdá se, že tyto lidi bere vážně. Když potřebuji nějaký citát, jdu se s ním poradit, poněvadž odbornou spiritualistickou literaturu má v malíčku. Jmenuje je »průkopníky lidského pokolení!«“

„Průkopníky do blázince!“ zamružel Challenger. „A – literaturu! Jakoupak mají literaturu?“

„Nuže, to pro mě bylo nové překvapení. Atkinson má pět set svazků, ale stěžuje si, že jeho psychická knihovna není úplná. Musíte vědět, že je literatura francouzská, německá, vlašská – právě tak jako naše!“*

„Nu, díky Bohu, že celé to bláznovství není shrnuto jen ve staré, dobré Anglii. Je to morový nesmysl.“

„Přečetl jste to vše, otče?“ tázala se Enida.

„Zdali jsem to přečetl! Já, který má tolik jiných zájmů a přitom ani špetku času ani ne pro polovinu toho! Enido, jsi opravdu směšná!“

„Lituji, otče! Ale mluvil jste s takovým přesvědčením, že jsem se domnívala, že o tom něco víte.“

Challengerova obrovská hlava se otočila a jeho lví pohled spočinul na dceři.

„Domníváš se snad, že logicky myslící mozek, mozek prvního řádu, musí číst a studovat, aby odhalil zjevné pošetilosti? Mám snad studovat počty, abych někoho usvědčil ze lži, když mně řekne, že dvě a dvě je pět? Musím studovat fyziku, nanovo si osvojit její zásady, protože nějaký darebák nebo blbec tvrdí, že se stůl může zvednout do vzduchu navzdory zákonu tíže? Je snad třeba pěti set svazků, aby nás poučily o věci,

* Conan Doyle v jednom svém spise udává, že spiritualistická literatura čítá asi 60 000 svazků, nehledě na časopisy. Pozn. překl.

která je dokázaná u každého policejního soudu, když odhalí nějakého podvodníka? Enido, stydím se za tebe!“

Jeho dcera se však vesele zasmála.

„Nuže, tatínku, nemusíte na mne tak řvát – já se vzdávám! Ve skutečnosti mám stejné pocity jako vy!“

„Něméně,“ ozval se Malone, „někteří lidé dobrých zásad je podporují. Nenahlížím, jak se můžete posmívat Lodgeovi, Crookesovi a jiným!“*

„Nebuďte směšný, Malone. Každý velký duch má svoji slabou stránku. Je to jakási reakce proti všemu zdravému v jeho rozumu. U takových lidí naleznete náhle nějakou žilku rozhodného nesmyslu. Tak se to má s těmito muži. Ne, Enido, nečetl jsem jejich vývody a také je číst nechci – některé věci jsou mimo náš okruh. Když si položíme veškeré staré otázky, jak bychom mohli jít kupředu s novými? Tato věc je odbyta zdravým rozumem, anglickým zákonem a také všeobecným souhlasem každého rozumného Evropana.“

„Tak to je!“ řekla Enida.

„Avšak,“ pokračoval profesor, „mohu připustit, že jsou někdy omluvy stran omylů v těchto předmětech.“ Klesl hlasem a jeho velké, šedé oči se smutně zadívaly do prázdna. „Znám případy, kdy nejchladnější rozum – i můj vlastní rozum – mohl být na okamžik otřesen.“

Malone cítil, že by mohl mít nějaký námět ke článku.

„Tak?“ pravil.

Challenger váhal. Zdálo se, že ve svém nitru zápasí. Chtěl mluvit, ale slova, která chtěl říci, mu působila bolest. Pak s netrpělivým a náhlým pohybem začal vyprávět:

„Nikdy jsem ti toho neřekl, Enido. Bylo to... příliš – příliš intimní. Snad také příliš absurdní. Styděl jsem se,

* Lodge, profesor fyziky a rektor university v Birminghamu. Jeden z nejproslulejších badatelů ve fyzice a zejména v oboru elektřiny a podstaty hmoty. Crookes, profesor chemie na londýnské universitě. Byl předsedou Anglické chemické společnosti. Byl to jeden z nejvýznamnějších učenců naší doby. Objevil prvek thalium. Pozn. překl.

že mne to tak rozechvělo. Ale dokazuje to, že i nejlépe vyrovnaný duch může být znenadání překvapen.“

„Tak?“ řekl zase Malone.

„Bylo to po smrti mé ženy. Vy jste ji znal, Malone. Dovedete uhodnout, co to pro mne znamenalo. Bylo to večer po jejím spálení... strašné, Malone, strašné! Viděl jsem její drobné tělo sklouznout dolů, dolů... potom se objevila záře plamenů a pak dvířka zabouchla.“ Jeho mohutné tělo se třáslo a on si svojí velikou, srstnatou rukou přešel přes oči.

„Nevím, proč vám to vypravuji. Zdá se, že to přivodil předešlý hovor. Možná, že je to pro vás výstraha. Toho večera – večera po spálení – jsem dlouho seděl ve velikém sále. Ona tam byla také,“ ukázal na Enidu. „Usnula v křesle, ubohá dívka. Znáte dům v Rotherfieldu, Malone! Bylo to ve veliké síni. Seděl jsem u krbu a celá místnost byla zahalena do hlubokého stínu a i moje duše byla ve stínu. Byl bych poslal Enidu na lože, ale ona odpočívala opřena v křesle a tak jsem ji nechtěl probouzet. Byla snad jedna hodina k ránu – pamatuji se, že skrze barevné sklo v okně svítil měsíc. Seděl jsem a hloubal. Vtom se náhle ozval nějaký zvuk.“

„Tak?“

„S počátku byl tichý – jako tikání. Pak se stával hlasitější a zřetelnější – bylo to jasné – tuk – tuk – tuk. Ale teď přicházím k podivné shodě okolností, k oné věci, ze které vyrůstají báchorky, když je něco takového v rukou důvěřivých lidí. Musíte totiž vědět, že moje manželka klepala na dveře zvláštním způsobem. Bylo to opravdu jako drobný úryvek popěvku, který zahrála svými prsty. Zvykl jsem si to také a tak jsme oba věděli, když druhý z nás zaklepal. Nuže a tu se mi zdálo – ovšem moje mysl byla napjatá a abnormální –, že tukání se ozývalo ve známém rytmu jejího klepání. Nemohl jsem uhodnout, odkud přichází. Můžete si představit, jak horlivě jsem se o to pokoušel. Bylo to nade mnou, kdesi v trámovi. Ztratil jsem pojem o čase. Řekl bych, že se to opakovalo nejméně dvanáctkrát.“

„Ach, tatínku, o tom jste mi nikdy neřekl!“

„Nikoliv, ale probudil jsem tě a požádal tě, abys se mnou byla na chvíli tiše vzhůru.“

„Ano, pamatuji se na to.“

„Nuže, seděli jsme, ale nic se neudálo. Neozval se již jediný zvuk. Ovšem, byl to klam. Nějaký hmyz ve dřevě. Nebo to klepala břechtanová větvička na zeď. Jen můj mozek k tomu přidal onen rytmus. Tak ze sebe činíme děti a pošetilce. Ale poskytlo mně to jisté poučení. Viděl jsem, jak i člověk prozíravý může být oklamán vlastním duševním pohnutím.“

„Ale jak víte, pane, že to přece jen nebyla vaše manželka?“

„Směšné, Malone! Směšné, pravím! Pravím vám, že jsem ji viděl v plamenech. Co tedy zbylo?“

„Její duše nebo její duch!“

Challenger zavrtěl smutně hlavou.

„Když se to drahé tělo rozpadlo ve své součástky – když jeho plyny odešly do vzduchu a když se jeho ostatní pevné zbytky proměnily v šedý popel – byl konec. Nic jiného nezbylo. Dohrála svoji úlohu, hrála ji krásně a ušlechtilě. Bylo skončeno. Smrtí končí vše, Malone. Takové řeči o duši jsou animismem* divochů. Je to pověra, je to mythus. Jako fyziolog bych chtěl přivodit zločin nebo ctnost ovládnutím cévní soustavy nebo mozgovým podrážděním. Operativním zákrokem bych mohl učinit z Jekylla Hydeho.** Někdo jiný by to zase svedl

* Animismus (od anima, tj. duše) je nauka nebo názor nebo víra, že člověk má nesmrtelnou duši. V jiném smyslu je animismus hypotéza, že výjevy, které se odehrávají ve spiritualistických sezeních, jsou způsobeny vlastní duší média a nikoliv duchy zemřelých. Podle této nauky může duše člověka za jistých okolností vystoupit z těla, které je na čas v hlubokém spánku (trance), aby pak prováděla všechny okultní výjevy, pohyb předmětů bez dotyku, přínosy, materialisace lidských údů nebo celých postav apod. Tento názor zastávají mnozí okultisté a vysvětlují jím také všechny jevy, které se vyskytovaly u středověkých čarodějnic a magiků. Spiritualismus naopak učí, že ony jevy činí duchové zemřelých. Podle zkušeností se děje obojí a nelze tak snadno rozeznat v daném případě činitele. Pozn. překl.

** „Dr. Jekyll a Mr. Hyde“ je román od slavného anglického spisova-

psychologickou sugescí.* A ještě jinak to může učinit alkohol. Také jedy působí podobně. Směšné, Malone, směšné! Kam strom padne, tam leží! Není prázdného probuzení po smrti... noc – věčná noc... a dlouhý odpočinek pro unaveného dělníka.“

„Nu, to je smutná filosofie.“

„Lepší smutná nežli nesprávná.“

„Snad je to pravda. Je mužné a silné, když se dovedeme dívat do tváře nejhoršímu. Nechci vám odporovat. Můj rozum s vámi souhlasí.“

„Ale moje instinkty jsou proti tomu!“ zvolala Enida.

„Ne, ne, nikdy tomu neuvěřím.“ A pak ovinula svoje paže o mohutnou, býčí šíji svého otce. „Neříkejte mně, tatínku, že vy s celým svým složitým duchem a podivuhodnou duší nebudete pak mít o nic více života než rozbité hodiny!“

„Čtyry džbery vody a pytel soli,“** pravil Challenger a s úsměvem se vymanil z objetí své dcery. „Z toho je opravdu tvůj otec, milé děvče, a nejlépe bude, když se s tím tvá duše smíří! Ale je již za dvacet minut osm. Vraťte se sem, Malone, budete-li moci, a vypravujte mně pak o svém dobrodružství mezi těmi šilenci.“

tele R. L. Stevenzona, který v něm líčí takzvanou záměnu osobnosti, jež byla již často pozorována u jistých jednotlivců. Běží o muže, který ztrácel na jistá období paměť a pak v něm jednala jiná osoba, opačného charakteru. Po čase zase paměť nabyl, ale nevěděl nic o svých činech v onom stavu zmatení smyslů. Pozn. překl.

* Psychologickou sugescí míní autor vnuknutí jistých představ v hypnose. Vhodně volenou sugescí lze skutečně výchovně působit na lidskou povahu, zvláště se to osvědčilo u nezvedených dětí nebo mladých zločinců. Pozn. překl.

** Naše hmotné tělo je skutečně složeno jen z uvedených částek.

2 / Kapitola, ve které je popsán jeden večer v podivné společnosti.

Milostná pletka mezi Enidou Challengerovou a Edwardem Malonem není pro čtenáře ani v nejmenším zajímavá, a sice z prostého důvodu, že ani v nejmenším nezajímá spisovatele. Neviditelné a nepozorovatelné lákadlo nezrozeného dítěte je u všech mladých lidí všední věcí. Ale v této kronice se chceme zabývat věcmi méně všedními a nanejvýš zajímavými. O poměru mezi oběma mladými lidmi byla učiněna zmínka jen proto, aby byly vysvětleny projevy upřímného a důvěrného přátelství, ke kterým v našem vypravování dochází. Jestli se lidské pokolení v něčem opravdu zlepšilo – alespoň v anglo-keltských zemích –, pak v tom, že prvotní náklonnosti a lstivé šalby minulosti se uvolnily a mladí muži a ženy se mohou stýkat na stejné úrovni, na úrovni čistého a poctivého přátelství.

Drožka dovezla oba dobrodruhy do Edgware Road a pak do jedné postranní ulice, která se jmenuje „Helbeck Terrace“. Asi v její polovině byla temná čára domů přerušena zářící mezerou, kde se z otevřených vrat hrnula do ulice záplava světla. Drožka se zastavila a drožkář otevřel dvířka.

„Zde je spiritualistický chrám, pane,“ řekl. Když pak pozdravil za udělené spropitné, dodával sípavým hlasem člověka, který je zvyklý na každé počasí: „Řekl bych, že je to hloupost a pitomost, pane.“ Když tak ulevil svému svědomí, vylezl zase na kozlík a za okamžik se zadní rudá svítlna jeho vozu proměnila v kruh mizející v temnotě. Malone se zasmál.

„Hlas lidu, Enido! Veřejnost se dosud dále nedostala!“

„Nu my jsme se vlastně také dále nedostali!“

„Ano, ale jsme hotovi poskytnout jim příznivé příležitosti, kdežto tento drožkář, jak se mi zdá, nechce. Propána, budeme mít štěstí, jestli se tam dostaneme!“

U vchodu byl zástup a nějaký muž stál proti němu na schodech u dveří a mával rukama, aby dav zadržel.

„Je to marné, přátelé! Lituji velice, ale nemůžeme si pomoci. Dvakrát nám hrozilo stíhání, že jsme dovolili, aby byla naše místnost přeplněna.“ Pak počal žertovat. „Nikdy jsem neslyšel, že by pro něco takového upadla některá pravověrná církev do nesnází. Opravdu, pane, nestalo se to!“

„A já jsem přišla až z Hammersmithu,“ zalkal nějaký hlas. Světlo dopadalo na horlivou a úzkostlivou tvář malé ženy v černých šatech, která držela na rukou děcko.

„Vy jste přišla kvůli jasnovidce, paní,“ pravil uvaděč s pochopením. „Víte co, dejte mi svoji adresu, já vám napíši a paní Debbsová vám poskytne sezení zdarma. To bude lepší, než kdybyste v davu chtěla počítat s náhodou, když při nejlepší vůli nemůže dojít na každého. Budete ji mít alespoň sama pro sebe. – Ale pane, je marné se strkat... Co je to? Tisk?“

Po těch slovech uchopil Malonea za loket.

„Řekl jste tisk? Oh, tisk nás bojkotuje, pane. Jestli o tom pochybujete, podívejte se jen do týdenního seznamu bohoslužeb v sobotních Timesech. Z toho byste nepoznal, že existuje něco jako spiritualismus... U kterého jste listu, pane?... V Daily Gazette?... Nu tak, nu tak, je vidět, že pokračujeme! A tato dáma též?... Tedy zvláštní článek, to je hezké!... Držte se mne, pane, a já se přičiním – uvidíme, co bude možno! Zavřete dveře, Joe! Je to marné, přátelé! Jestliže se trochu zlepší fond na stavbu budovy, budeme mít pro vás víc místa. Nuže, slečno, tudy, je-li vám libo!“

Ukázalo se, že „tudy“ znamená jít ulicí dolů a pak jednou postranní uličkou, kterou se dostali k malým dveřím, nad nimiž bylo rudé světlo.

„Musím vás posadit na pódium – v celé dvoraně není jediné místo k stání.“

„Bože na nebi!“ zvolala Enida.

„Budete mít krásný rozhled, slečno, a když budete mít štěstí, možná budete i vy oslovena některým duchem.“

Často se stává, že právě ti, kteří jsou nejbližší média, mají nejlepší naději. Nuže, pane, vstupte sem!“

Byl tam malý, ne příliš čistý pokojík, na jehož špinavých a obílených stěnách viselo několik klobouků a svrchníků. Nějaká hubená žena, přísného pohledu, s očima, které jí hořely za brýlemi, si hrála vyzáblé ruce u malého ohně v kamnech. Nějaký veliký a tlustý muž s bezkrevnou tváří, skořicovými kníry a zvláštníma očima, jaké mívají námořníci konající daleké cesty, stál zády k ohni v typické anglické póse. Skupinu doplňoval malý holohlavý muž s brýlemi s rohovou obrubou a jeden velmi hezký a silný mladík v modrém vycházkovém oděvu.

„Ostatní šli již na pódium, pane Peeble. Je tam pouze pět sedadel pro nás,“ řekl onen tlustý muž.

„Vím to, vím to,“ odpověděl muž, kterému říkali pan Peeble. Jak se teď ve světle ukázalo, byl to nervosní, hubený a šlachovitý člověk. „Ale zde jsou zástupci tisku, pane Bolsovere. Daily Gazette – zvláštní článek... jmenují se Malone a Challengerová. Zde je pan Bolsover, náš předseda. Zde paní Debbsová z Liverpoolu, slavná jasnovidka. Zde je pan James a tento vysoký mladý muž je pan Hardy Williams, náš rázný tajemník. Pan Williams vybírá na fond pro budovu. Dejte si pozor na kapsy, když je pan Williams nablízku!“

Všichni se smáli.

„Sbírka přijde později,“ řekl pan Williams s úsměvem.

„Dobry a povzbuzující článek je naší nejlepší sbírkou,“ pravil tlustý předseda. „Byl jste již někdy na schůzi spiritualistů, pane?“

„Ne,“ odpověděl Malone.

„Domnívám se tedy, že mnoho o věci nevíte?“

„Ne – nevím.“

„Nu, pak musíme očekávat přísný posudek. S počátku se do toho pustíte z hlediska humoristického. Musíme očekávat, že to vyličíte velmi komicky. Nevím sice, co by v tom bylo žertovného, když běží o ducha například naší zemřelé manželky, ale je to věc vkusu a také vědění.